

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง "บทบาทของสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญ ในอำเภอพระประแดง"
ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณถึงคุณภาพดังนี้

1. ขั้นแรก ผู้วิจัยได้สืบค้นข้อมูลเบื้องต้นจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง (Documentary Source) เพื่อหากรอบและประเด็นในการศึกษา ในช่วงเดือนสิงหาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2536
2. ขั้นที่สอง เมื่อได้ข้อมูลที่สนใจและเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาแล้วจึงนำมาสรุปประเด็นและกำหนดรูปแบบการศึกษาตามวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - 2.1 วัตถุประสงค์ข้อ 1 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับประวัติความเป็นมาของประเพณีและสื่อพื้นบ้านต่าง ๆ โดยอาศัยการศึกษาจากข้อมูลเอกสาร (Documentary Study) ประกอบกับการสัมภาษณ์แบบลึก (Indepth Interview) แบบไม่มีโครงสร้าง (Non-Structured Interview) โดยผู้วิจัยกำหนดหัวข้อไว้กว้าง ๆ (Interview Guideline) ที่สนใจศึกษาและเกี่ยวข้องซึ่งเป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ (Qualitative)
 - 2.2 วัตถุประสงค์ ข้อ 2 และ 3 เป็นการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญ และการรักษาสื่อพื้นบ้าน โดยอาศัยการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบวัดครั้งเดียว (One-Shot descriptive study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ (Quantitative)
3. ขั้นที่สาม ผู้วิจัยทำการสำรวจพื้นที่ที่จะทำการศึกษาเพื่อนำมากำหนดกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ชาวมอญที่มีเชื้อสายมอญทางบิดา หรือมารดา หรือทั้งสองฝ่ายและอาศัยในอำเภอพระประแดง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ชาวมอญที่ได้จากการสุ่มเลือกและเจาะจงเลือกในพื้นที่ที่กำหนดขึ้นและสุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตพื้นที่เจาะจงเลือก ได้แก่ บริเวณตลาด และรอบ ๆ วัด ที่ตั้งอยู่ใกล้กับที่ว่าการอำเภอพระประแดง ซึ่งเป็นบริเวณศูนย์กลางที่จัดให้มีประเพณีสงกรานต์และประเพณีอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน เช่น ประเพณีแห่กแห่ปลา ประเพณีแห่หงส์ ชงตะขาบ การเล่นสะบ้า เป็นต้น โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 80 ตัวอย่าง

2. กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในเขตพื้นที่ที่ได้จากการสุ่ม ได้แก่ พื้นที่ใน ต.ทรงคนอง คือ หมู่บ้านทรงคนอง และหมู่บ้านตองอู โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างหมู่บ้านละ 80 ตัวอย่าง รวม 2 หมู่บ้านเป็นจำนวน 160 ตัวอย่าง

ดังนั้นจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษานการวิจัยครั้งนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 240 ตัวอย่าง โดยมีอายุตั้งแต่ 20ปีขึ้นไป และอาศัยในอำเภอพระประแดงไม่ต่ำกว่า 10 ปี นับจนถึงปี พ.ศ. 2536 จำนวนเป็นเพศชาย 120 ตัวอย่าง กระจายตามอายุ และระดับการศึกษาที่เป็นจริง

เพศหญิง 120 ตัวอย่าง กระจายตามอายุ และระดับการศึกษาที่เป็นจริง

3. กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก จำนวน 15 ตัวอย่างซึ่งเป็นผู้ที่รู้ในประวัติความเป็นมาของประเพณีสงกรานต์พระประแดงและสื่อพื้นบ้านอื่น ๆ ในวัฒนธรรมมอญ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1. เอกสารที่เกี่ยวข้อง (Documentary Source) ซึ่งเกี่ยวกับเรื่อง วัฒนธรรมสื่อพื้นบ้าน ชนชาติมอญและประเพณีวัฒนธรรมมอญ ตลอดจนภาพถ่ายเกี่ยวกับ วัฒนธรรมมอญและหลักฐานอื่น ๆ เพื่อเก็บข้อมูลที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

2. ตัวผู้วิจัยเอง ซึ่งจะเป็นผู้สัมภาษณ์แบบลึก (Indepth Interview) เพื่อ เก็บข้อมูลเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ ข้อ 1

3. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง ครอบคลุมเป็นคำถามปลายปิด (Close-ended)

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับบทบาทของสื่อพื้นบ้านและความคิดเห็นเกี่ยวกับการ รักษาสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญ โดยมีทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้เหมาะสมกับแนวคำตอบที่ควรจะเป็น

การทดสอบเครื่องมือ

เนื่องจากเป็นการวิจัยเชิงปริมาณถึงคุณภาพ ดังนั้นเครื่องมือที่ใช้จึงมีการผสมผสาน การทดสอบเครื่องมือจึงทำโดยการให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบแนวคำถาม แล้ว จึงนำไปตรวจสอบโดยการสัมภาษณ์ชาวมอญในอำเภอบางพลี จ.สมุทรปราการ เพื่อนำ ข้อแนะนำมาแก้ไขประเด็นคำถาม แล้วจึงนำมาให้อาจารย์ที่ปรึกษาได้ตรวจสอบพิจารณา อีกครั้งหนึ่ง ก่อนนำไปเก็บข้อมูลจริง

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

สมมติฐานที่ 1 ชาวมอญในอำเภอพระประแดงที่มีสถานภาพแตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญ ที่มีต่อสังคมชาวมอญโดยทั่วไปต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 สื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญที่ปรากฏในอำเภอพระประแดงในปัจจุบันมีบทบาทต่อสังคมชาวมอญโดยทั่วไปต่างกัน

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานที่ 1

ลักษณะทางประชากรศาสตร์

- เพศ
- อายุ
- ระดับทางการศึกษา

บทบาทของสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญที่มีต่อสังคมชาวมอญโดยทั่วไป

- บทบาทในการถ่ายทอดวัฒนธรรมของชาวมอญ
- บทบาทในการสร้างความภาคภูมิใจภายในท้องถิ่น
- บทบาทในการทำให้ความบันเทิง สนุกสนาน
- บทบาทในการสร้างความสามัคคี ช่วยเหลือ เกื้อกูลกัน

สมมติฐานที่ 2

- ประเภทของสื่อพื้นบ้าน
ในวัฒนธรรมมอญ
อำเภอพระประแดง

- บทบาทในการเป็นตัวแทนที่แสดงถึงภาพลักษณ์ที่ดีของชาวมอญ
- บทบาทในการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวมาสู่ท้องถิ่น

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ตัวผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ในข้อ 1 ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบลึก โดยกำหนดช่วงเวลาในเดือนสิงหาคม-ตุลาคม พ.ศ. 2537
2. การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นการสำรวจจำนวน 240 ตัวอย่างนั้น ผู้วิจัยเป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูลเองเพื่อให้ได้คำตอบตรงกับเรื่องที่จะศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อ 2 และ 3

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ และคำถามอื่น ๆ อาศัย จำนวนความถี่และร้อยละ ประกอบการวิเคราะห์เชิงพรรณนา
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานที่ 1 และ 2 อาศัยการทดสอบค่าความแตกต่างทางสถิติ คือ χ^2 -test (Chi-square test)

การประมวลผลข้อมูล

การประมวลผลข้อมูล ในส่วนที่เกี่ยวกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกอาศัยตัวผู้วิจัยเอง เป็นผู้ประมวล ส่วนข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามในการสำรวจจำนวน 240 ชุด อาศัยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS^X (Statistical Package for the Social Sciences)

ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง บทบาทของสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญในอำเภอพระประแดง
ได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 2 บท ดังนี้

บทที่ 4 ประวัติความเป็นมาของประเพณีและสื่อพื้นบ้านต่าง ๆ ในวัฒนธรรมมอญ
ในอำเภอพระประแดง

เป็นผลการวิจัยที่ได้จากการสัมภาษณ์ประกอบการค้นคว้าจากตำราและ เอกสาร
ต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 1

บทที่ 5 ผลการสำรวจ

เป็นผลการวิจัยที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับ บทบาท
ของสื่อพื้นบ้านในวัฒนธรรมมอญในอำเภอพระประแดงที่มีต่อบุคคล ชุมชนมอญพระประแดงและ
สังคมชาวมอญโดยทั่วไป รวมทั้ง การรักษาสื่อพื้นบ้านต่าง ๆ ในวัฒนธรรมมอญ ซึ่งผู้วิจัยได้
กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 และ 3

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย